

Anexa nr. II la Ordinul ministrului educației nr. 3702/21.04.2021

MINISTERUL EDUCAȚIEI

**Programa școlară
pentru disciplina**

EDUCAȚIE PLASTICĂ

**Învățământ special
Clasele a V-a – a X-a**

Dizabilități intelectuale grave, severe și/ sau asociate

București, 2021

Notă de prezentare

Programa disciplinei *Educație plastică* este elaborată potrivit noului curriculum, centrat pe competențe.

Orientarea demersului didactic pornind de la competențe sprijină și încurajează elevii să-și exprime sentimentele, sporește abilitățile sociale și funcționarea cognitivă, rezolvă frustrările, promovează abilitățile de imitare și mărește utilizarea abilităților senzomotorii, coordonarea ochi-mână și stimularea senzorială.

Educația plastică are un rol important în educarea elevilor cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate, oferind posibilități de operare cu anumite tehnici și instrumente de lucru, în vederea formării unor deprinderi psihomotrice și îmbunătățirea activității cognitiv-recuperatorii. Se urmărește încurajarea exprimării unor gânduri, sentimente prin intermediul unor compoziții, se dezvoltă capacități de exprimare verbală și non-verbală a dorințelor, trăirilor, sentimentelor, spargând blocaje emoționale; crește stima de sine și încrederea în propriile forțe; eliberează tensiuni, anxietate acumulată, stres, frustrări și sentimente negative.

Structural, prezenta programă școlară include următoarele componente:

- Nota de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Educație plastică* sunt formulate în termeni de generalitate și reprezintă achizițiile cognitive și comportamentale ale elevului, ce trebuie dezvoltate pe durata învățământului gimnazial.

Competențele specifice, deduse din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar.

Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse **exemple de activități de învățare** care valorifică experiența concretă a elevului, integrând strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate. Exemplele de activități au caracter orientativ. Profesorul alege și proiectează activitățile de învățare ținând cont de nivelul de severitate al dizabilității, particularități de vârstă, de motivația și de interesele fiecărui copil, de mijloacele, materialele și dotările pe care le are la dispoziție.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază.

Astfel, ele sunt grupate pe următoarele domenii:

- Desen
- Pictură
- Modelaj
- Foto-video

Sugestiile metodologice prezintă strategii didactice privind integrarea conținuturilor în proiectarea și desfășurarea activităților, adaptarea acestora la nivelul de vârstă al elevilor și la particularitățile claselor de elevi, vizează progresul de învățare al fiecărui elev și sunt privite ca instrumente de motivare.

În Planul cadru de învățământ pentru clasele/ grupele/unitățile de învățământ special care școlarizează copii/elevi/tineri cu dizabilități grave, severe și/ sau asociate, disciplina *Educație plastică* are alocată 1 oră pe săptămână pentru clasa a V-a, clasa a VI-a, clasa a VII-a, clasa a VIII-a, clasa a IX-a și clasa a X-a

Competențe generale

- 1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv-motrice în vederea exprimării artistice**
- 2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare**
- 3. Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**

CLASA a V-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv-motrice în vederea exprimării artistice

Clasa a V-a
<p>1.1. Identificarea caracteristicilor obiectelor (formă, mărime, textură, culoare) și ale ființelor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de denumire a unor obiecte din mediul înconjurător, natură; - Exerciții de recunoaștere a figurilor geometrice în obiectele din mediul înconjurător; - Exerciții de descriere a caracteristicilor (culoare, formă, mărime, textură) obiectelor din mediu și ale unor ființe; - Exerciții de sortare a unor obiecte, după anumite criterii (formă, mărime, textură, culoare); - Exerciții de descriere, cu ajutor, a unor imagini ; - Exerciții de asociere a unei culori, forme cu obiecte reprezentative din mediul înconjurător.
<p>1.2. Utilizarea instrumentelor și a materialelor de lucru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exersarea utilizării corecte a instrumentelor de lucru: creionul, pensula, acuarele, foarfecele, plastilina, aparatul foto, camera, planșeta, perforator, capsator, lipici, riglă, șablon /tipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane etc.; - Exersarea modului de îngrijire și păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru: strângerea, spălarea obiectelor utilizate etc.; - Exerciții de pregătire și strângere autonomă a materialelor necesare pentru activitățile de educație plastică.

2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

Clasa a V-a
<p>2.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de formulare a unor răspunsuri la întrebări dintr-un desen, pictură, modelaj, desen animat; - Exerciții de identificare dintr-o suită de imagini a aceleia care conține un detaliu dat; - Exerciții – joc de tip puzzle sau loto cu imagini/ fotografii; - Rezolvarea de jocuri pe teme diverse, de tipul: „Găsește diferențele/ce nu se potrivește”; „Ghicește ce s-a schimbat” etc.
<p>2.2. Exersarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere și utilizare a elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, forma, pata de culoare, culori primare, culori secundare, nonculori); - Exerciții de transformare a punctului din semn grafic în element de expresie; - Exerciții pentru realizarea unor corespondențe între diferitele elemente de limbaj plastic și forme, obiecte din mediul înconjurător; - Exerciții de observare, de comparare, de identificare, a liniilor, punctelor, formelor și a culorilor utilizate; <p>Punctul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Executarea unor șiruri de puncte orizontale, verticale sau oblice cu repetare/alternare de mărime sau culoare; - Exerciții de obținere a punctelor prin procedee/ tehnici diverse: pulverizare, stropire, amprentare cu diferite instrumente, dactilo-pictură, colaj; - Exerciții de ornare cu ajutorul punctului, alături de alte elemente de limbaj plastic (linia, forma, culoarea); - Exerciții de transformare a punctului din semn grafic în element de expresie; - Utilizarea punctului ca formă ce animă o suprafață: „Câmp înflorit”, „Pomi cu fructe”, „Pește în apă”, „Pomi înfloriți”, „Furnici”, „Primăvară bogată”, „Cartier cu blocuri”; - Exerciții grafice;

Clasa a V-a**Linia**

- Exerciții-joc de observare a elementelor din natură care pot fi sugerate prin diverse tipuri de linii;
- Exerciții libere, spontane de realizare a unor structuri liniare variate: simple, groase de diferite culori;
- Exerciții simple de împărțire sau animare a suprafețelor cu diferite tipuri de linii, prin tensionări sau exprimări ritmice;
- Exerciții de realizare a liniei în duct continuu;
- Exerciții de obținere a expresivității liniare prin diferite tehnici: zgâriere, separare etc.
- Exerciții de executare a liniilor decorative pentru a uni, separa sau susține două elemente decorative;
- Exerciții de ornare cu ajutorul liniilor;
- Exerciții de grupare a unui număr de elemente identice sau diferite, simetric sau asimetric, în jurul unui punct, a unei pete de culoare, a unei linii pe o suprafață limitată;
- Exerciții de obținere a liniei spontane prin tehnica firului de ață;
- Executare de linii în diferite sensuri;

Forma

- Activități de realizare a unor forme plane folosite în desenul decorativ ca elemente compoziționale: pătratul, triunghiul, dreptunghiul, cercul;
- Exerciții de executare a formelor cu ajutorul șabloanelor, pe fonduri închise, semideschise asociate cu diferite variante cromatice sau acromatice;
- Exerciții de executare a formelor izolat, înlănțuit;
- Exerciții de alternanță a formelor, culorilor, pozițiilor;
- Exerciții de realizare, a unor forme la liberă alegere;
- Activități de realizare a unor forme plane prin diferite procedee tehnice;
- Exerciții de obținere a unor forme spațiale simple prin modelaj;
- Exerciții de realizare a unor forme spațiale simple prin tehnica origami;

Pata de culoare

- Exerciții de realizare a unor pete de culoare pe diferite suporturi (hârtie, sticlă, pânză, metal, lemn, placaj, perete etc.);
- Exerciții de realizare a unor pete picturale prin diferite tehnici prin suprapunere, suflare, stropire, presare etc.;

Culori

- Exerciții de recunoaștere a grupurilor de culori în diferite context (primare, secundare, nonculori);
- Exerciții de compoziție simplă prin puncte, linii, forme, pete de culoare;
- Exerciții pentru identificarea culorilor secundare: oranj (portocaliu), violet și verde;
- Exerciții de amestecare, cu sprijin, a două culori primare $G + R = \text{ORANJ}$, $R + A = \text{VIOLET}$, $A + G = \text{VERDE}$;
- Exerciții de utilizare a nonculorilor în diverse compoziții plastice;
- Încărcarea cu nonculori a unor spații mari, medii, mici;
- Exerciții-joc obținere a unor amestecuri, în diferite raporturi, între diferite culori cerute de profesor, la liberă alegere.

3. Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**Clasa a V -a****3.1. Realizarea unor aplicații/ compoziții/ construcții, utilizând tehnici variate**

- Exerciții de realizare a unor desene după model;
- Exerciții de pictură a unor desene, de aplicare a culorii cu ajutorul degetelor;
- Exerciții de obținere a unor compoziții utilizând **tehnica șabloanelor**;
- Exerciții de **amprentare** cu diverse materiale și instrumente (fructe, legume, frunze, corole de flori, perii, bureți, hârtie mototlită, materiale textile, dopuri etc.);
- Activități practice de realizare a unor compoziții după model;

Clasa a V -a
<ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de realizarea unor compoziții folosind tehnica monocromiei; - Exerciții de realizare a unor compoziții utilizând tehnica monotipiei; - Activități de realizare a unor compoziții folosind tehnica stropirii forțate cu pensula, pulverizatorul, periuța de dinți etc.; - Exerciții de realizarea unor compoziții prin tehnica folosirii hârtiei mototolite (folosirea tamponului din hârtie, din vată, din cârpe); - Exerciții de obținere a unor compoziții prin tehnica picturii pe lipici; - Exerciții de realizare a unor compoziții utilizând tehnica decolorării; - Realizarea de picturi pe folie de plastic, hârtie pentru decoruri utile în serbările tematice; - Exerciții de realizare a unor compoziții/construcții din plastilină „Ariciul”, „Omul de zăpadă”, „Bijuterii”, „Ornamente”, „Acadele”, „Litere”, „Numere”, „Desene cu plastilină”etc. - Exerciții de obținere, cu ajutor, a unor fotografii pe diferite teme: ex. „Fotografiază ceva roșu/rotund/mic ”, „Fotografiază numere/litere”, „Eu și colegii mei”, „Fotografiază-te lângă tablă” etc.; - Realizarea unor colaje cu fotografiile realizate, îmbinând elemente de limbaj plastic și diferite procedee și tehnici.
<p>3.2. Descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de descriere cu ajutor, a lucrărilor personale și ale colegilor (culoare, formă, emoții provocate); - Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; - Exerciții de apreciere a produsului activității colegilor.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: creioane, creioane colorate, truse de desen, rigle, șabloane, carioci, hârtie, caiete de desen, cretă, tablă, marker, PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte în direcții diferite (orizontale, verticale, oblice) repetate ca mărime sau culoare, la liberă alegere sau cu temă dată, obținute prin folosirea de diverse instrumente</p> <p>Linia: linii de grosimi, mărimi sau culori diferite, în diferite sensuri-verticale, orizontale, oblice, circulare, curbe (linia de contur, linia decorativă, în duct continuu)</p> <p>Forma: forme plane</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Colorare, desenare după model, aplicații media pentru desenat</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Desene după model, desen decorativ, desen liber, desen lacunar</p>

Domenii de conținut	Clasa a V-a
Pictură	<p>Materiale și instrumente: pensule, acuarele, paletă, tuburi de culori, paie, vată, burete, șabloane, bloc de desen, folie de plastic, hârtie, sticlă, pânză, metal, lemn, PC, tabletă și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte în direcții diferite (orizontale, verticale, oblice) repetate ca mărime sau culoare, la liberă alegere sau cu temă dată, obținute prin diverse procedee sau tehnici specifice picturii</p> <p>Linia: linii de grosimi, mărimi sau culori diferite, în diferite sensuri-verticale, orizontale, oblice, circulare, curbe (linia de contur, linia decorativă)</p> <p>Forma: forme plane spontane obținute prin tehnici specifice picturii</p> <p>Pata de culoare: pete de culoare (culori primare, culori secundare, nonculori, amestecuri cromatice și acromatice) pe diferite suporturi, folosind tehnici și instrumente variate</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Amprentare, ștampilare, suflare cu paiul, stropire, pictură cu mâinile, pensulație, tehnica șabloanelor, monocromia, monotipia, tehnica hârtiei mototolite, sau amprenat cu diferite tipuri de material, tehnica colajului, tehnica picturii pe lipci, tehnica decolorării, tehnica origami</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Compoziții pe o temă dată, după model, compoziții liber alese</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, lut, nisip kinetic, planșeta de lucru, modele de lucru plastifiate și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Forma spațială</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Modelare liberă, apăsare, turtire, rulare</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Figurine simple, obiecte decorative</p>
Fotografie	<p>Materiale și instrumente: aparate de înregistrare (telefon, aparate foto), PC, tabletă</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Realizarea unor fotografii după indicații verbale, respectând anumite cerințe</p>

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv-motrice în vederea exprimării artistice

Clasa a VI-a
<p>1.1. Exersarea coordonării oculo-motorii și bimanuale</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de înșirare cu și fără model, incastrare; -Exerciții de antrenare-stimulare a musculaturii fine a mâinilor/ degetelor (finețe, precizie, coordonare oculo-motorie și control motric); -Exerciții de apucare, frământare, modelare a plastilinei, depliere a hârtiei etc.; -Exerciții de imitare cu mâna/ degetul/ creionul a poziției orizontale, verticale, oblice; -<i>Divertisment grafic</i> exprimat în hașurări în spații determinate (tăblița de scris, foaie bloc mare/ mică de desen; caiet de geografie/ biologie, caiet tip), desenare și colorare; -<i>Desen după șablon</i> (trasare de contururi și umplerea spațiului – cu fond, prin hașurare de linii) desen după obiecte familiare prin asociere/ redare de figuri geometrice (ou, casă, scară etc.).
<p>1.2.Utilizarea instrumentelor și a materialelor de lucru</p> <ul style="list-style-type: none"> -Utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor de lucru: creionul, pensula, acuarele, foarfecele, plastilina, aparatul foto, camera, planșeta, perforator, lipici, pic, capsator, riglă, șablon/țipar, ștampile, truse de desen, carioci, culori, creioane etc.; -Exersarea modului de îngrijire și păstrare a instrumentelor și materialelor de lucru: strângerea, spălarea obiectelor utilizate, depozitarea materialelor în spațiul special etc.; -Realizarea unor lucrări artistice libere sau pe o temă dată, utilizând materiale și instrumente diverse.

2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

Clasa a VI-a
<p>2.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de formulare a unor răspunsuri la întrebări dintr-un desen, pictură, modelaj, fotografii, desen animat; -Exerciții de identificare a dintr-o suită de imagini a aceleia care conține un detaliu dat; -Exerciții- joc de punere în corespondență a imaginilor exprimate în limbaj fotografic cu cele exprimate în limbajul artelor plastice pe aceeași temă.
<p>2.2. Exersarea și valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de utilizare a elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, forma, pata de culoare, culori primare, culori secundare, nonculori); - Exerciții pentru realizarea unor corespondențe între diferitele elemente de limbaj plastic și forme, obiecte din mediul înconjurător; - Exerciții de observare, de comparare, de identificare, a liniilor, punctelor, formelor și culorilor utilizate; <p>Punctul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Executarea unor șiruri de puncte orizontale, verticale sau oblice cu repetare/ alternare de mărime sau culoare; - Exerciții de obținere a punctelor prin procedee/ tehnici diverse: pulverizare, stropire, amprentare cu diferite instrumente, dactilo-pictură, colaj; - Exerciții de utilizare a punctului ca semnificant în compoziții/ aplicații plastice: „Cer înstelat”, „Câmp cu flori”, „Fulgi de nea”, „Pomi cu fructe”, „Pomi înfloriți”, „Gâze” etc.; - Exerciții de transformare a punctului din semn grafic în element de expresie evidențiate prin mărimea și densitatea punctelor; - Exerciții de ornare cu ajutorul punctului; - Exerciții de identificare a punctului în funcție de compoziția în care este utilizat (desen, pictură, modelaj);

Clasa a VI-a**Linia**

- Exerciții libere, spontane de realizare a unor structuri liniare variate: simple, groase de diferite culori;
- Exerciții simple de împărțire sau animare a suprafețelor cu diferite tipuri de linii, prin tensionări sau exprimări ritmice;
- Exerciții ale liniei în duct continuu;
- Exerciții de obținere a expresivității liniare prin diferite tehnici: zgâriere și separare;
- Exerciții de executare a liniilor decorative pentru a uni, separa sau susține două elemente decorative;
- Folosirea liniei cu scop de contur și decorative în compoziții liber alese;
- Exerciții de grupare a unui număr de elemente identice sau diferite, simetric sau asimetric, în jurul unui punct, a unei pete de culoare, a unei linii pe o suprafață limitată;
- Exerciții de obținere a liniei spontane prin tehnica firului de ață;
- Executare de linii în diferite sensuri;
- Exerciții/ jocuri de identificare a semnificației liniilor frânte, curbe, orizontale/ verticale în diferite compoziții;
- Exerciții de utilizare a diferitelor tipuri de linii în compoziții/ aplicații plastice, urmărind semnificații ale acestora: "Pom desfrunzit", "Străzile orașului", "Valurile mării" etc.;

Forma

- Activități de realizare a unor forme plane folosite în desenul decorativ ca elemente compoziționale: pătratul, triunghiul, dreptunghiul, cercul;
- Exerciții de executare a formelor pe fonduri închise, semideschise asociate cu diferite variante cromatice sau acromatice;
- Exerciții de executare a formelor izolat, înlănțuit;
- Exerciții de alternanță a formelor, culorilor, pozițiilor;
- Exerciții de realizare, a unor forme la liberă alegere;
- Activități de realizare a unor forme plane prin diferite procedee tehnice;

Pata de culoare

- Exerciții de realizare a unor pete de culoare pe diferite suporturi (hârtie, sticlă, pânză, metal, lemn, placaj, perete etc.);
- Exerciții de realizare a unor pete picturale prin diferite tehnici: prin suprapunere, suflare, stropire, presare, fuzionare, tușare scurtă, monotipie etc.;

Culori

- Exerciții de recunoaștere a grupurilor de culori în diferite context (primare, secundare, nonculori);
- Exerciții de obținere a unui amestec din două culori primare;
- Exerciții- joc obținere a unor amestecuri, în diferite raporturi, între diferite culori cerute de profesor, la liberă alegere;
- Exerciții de utilizare a culorilor primare, secundare și a nonculorilor în diverse compoziții plastice;
- Exerciții de compoziție simplă prin puncte, linii, forme, pete de culoare.

3. Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**Clasa a VI-a****3.1. Realizarea unor aplicații/compoziții/ construcții, utilizând tehnici variate**

- Exerciții de utilizare a unor tehnici de desenare după model;
- Exerciții de **amprentare** cu diverse materiale și instrumente;
- Activități practice de realizare a unor compoziții după model;
- Exerciții de realizarea unor compoziții folosind **tehnica monocromiei**;
- Exerciții de realizare a unor compoziții utilizând **tehnicele: monotipiei, dactilo-picturii, șabloanelor**;
- Activități de realizare a unor compoziții folosind **tehnica stropirii** forțate cu pensula, pulverizatorul, paiul;

Clasa a VI-a
<ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de obținere a unor compoziții prin tehnicile: picturii pe lipici, decolorării, colajului; -Realizarea de picturi pe folie de plastic, hârtie pentru decoruri utile în serbările tematice; -Manifestarea liberă a ideilor și trăirilor personale, prin exprimare simplă specifică artelor; -Realizarea unor compoziții, individual/în perechi/în grup, folosind culori la alegere și tehnici improvizate; -Exerciții de observare a ornamentelor/motivelor populare desenate pe vase/linguri; -Modelarea unui obiect (farfurie, cană etc.) din plastilină, pastă de modelaj, lut etc.; -Decorarea vaselor modelate cu puncte și linii utilizând tehnici simple cu diferite instrumente (furculița de plastic, scobitori etc.); -Activități de pictură pe vase de lut; -Participarea la ateliere de lucru comune părinți-copii, în care se confecționează obiecte utile și de decor pentru diferite sărbători; -Exerciții de realizare cu ajutor a unor fotografii, fimulețe scurte pe diferite teme : ex. „Frunze de toamnă”, „Serbarea de Crăciun”, „Flori de primăvară”, „Petrecerea de 1 Iunie”, „Colegii mei” etc.; -Confecționarea unor mini-albume, a unor panouri cu fotografiile realizate; -Discuții pe baza fotografiilor, a filmulețelor video.
<p>3.2. Descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de descriere, cu ajutor, a lucrărilor personale și ale colegilor (culoare, formă, emoții provocate); -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de comparare a compoziției personale cu modelul sau cu ale colegilor; -Decorarea sălii de clasă cu obiectele realizate prin efort propriu; -Participare la concursuri de desen, organizarea de expoziții în școală.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa aVI-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: creioane, creioane colorate, truse de desen, rigle, șabloane, carioci, hârtie, caiete de desen, cretă, tablă, marker, PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate ca mărime sau culoare, obținute prin folosirea de instrumente variate - cu rol de semnificant sau cu rol decorative</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite - cu rol de semnificant, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane</p> <p>Tehnici de lucru Colorare, desenare după model, aplicații media pentru desenat</p> <p>Sugestii de produse ale activității Desene după model, desen decorativ, desen liber, desen lacunar</p>

Domenii de conținut	Clasa aVI-a
Pictură	<p>Materiale și instrumente: pensule, acuarele, paleta, tuburi de culori, paie, vată, burete, lipici, pic, hârtie, hârtie colorată, PC, tabletă și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate ca mărime sau culoare, obținute prin diverse procedee sau tehnici specifice picturii – cu rol de semnificativ sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite – cu rol de semnificativ, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane spontane, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p> <p>Pata de culoare: pete de culoare (culori primare, secundare, nonculori, amestecuri cromatice și acromatice) pe diferite suporturi, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p> <p>Tehnici de lucru Amprentare, ștampilare, stropire, pictură cu mâinile, pensulație, tehnica șabloanelor, monocromia, monotipia, tehnica hârtiei mototolite, obținerea unor forme prin presarea unor materiale, tehnica colajului, tehnica picturii pe lipici, tehnica decolorării, tehnica origami</p> <p>Sugestii de produse ale activității Compoziții pe o temă dată, după model, compoziții liber alese</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, lut, nisip kinetic, planșeta de lucru, modele de lucru plastificate și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic Forma</p> <p>Tehnici de lucru Modelare liberă, decorarea vaselor modelate</p> <p>Sugestii de produse ale activității Figurine simple, obiecte decorative</p>
Foto-video	<p>Materiale și instrumente: aparate de înregistrare (telefon, aparate foto), PC, tableta, imprimanta, hârtie, carton, capsator, perforator</p> <p>Sugestii de produse ale activității Realizarea unor fotografii, a unor mini-albume și filme scurte neprelucrate tehnic Vizionarea și discutarea filmulețelor realizate</p>

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv- motrice în vederea exprimării artistice

Clasa a VII-a
<p>1.1. Orientarea și organizarea spațială (direcție, poziție, distanță, temporală)</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de lateralitate, schemă corporală, orientare spațială; -Exerciții de orientare spațială – pe plan vertical, orizontal – cu verbalizarea (unde este posibil) a poziției, distanței, direcției obiectelor; -Exerciții de trasare a conturilor cu ajutorul șabloanelor, după contur interior sau exterior, folosind figura decupată; -Exerciții de redare prin desen a poziției corpului omenesc în mișcare după șablon; -Exerciții de desen prin schematizare; -Exerciții de colorare a suprafețelor, cu respectarea conturului; -Exerciții de colorare a imaginilor cu forme neregulate, fără depășirea conturului; -Activități de organizare a spațiului plastic (în centrul suprafeței, pe margine) după model sau comandă verbală; -Exerciții de desen cu tematică temporală: <ul style="list-style-type: none"> - momentele zilei: „Dimineața”, „Amiază”, „Amurgul”, „Noaptea”; - anotimpurile: „Primăvara”, „Vara”, „Toamna”, „Iarna”.
<p>1.2. Dezvoltarea perceptiv- motrică generală</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de dezvoltare a acuității vizuale: <ul style="list-style-type: none"> -exerciții de discriminare a formei de fond; -exerciții de discriminare a unor figuri geometrice incomplete, imagini lacunare; -exerciții de completare a desenelor lacunare cu indicarea și denumirea diverselor segmente lipsă; -Exerciții de percepție a formelor, culorilor, mărimilor, coordonare ochi-mână: <ul style="list-style-type: none"> -exerciții de punctare, trasare de linii, hașurare, colorare; -utilizarea instrumentelor și materialelor de lucru.

2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

Clasa a VII-a
<p>2.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de sortare, grupare a unor fotografii, desene, picturi pe diferite teme: animale, flori, haine, fructe, legume etc.; -Exerciții - joc de punere în corespondență a imaginilor exprimate în limbaj fotografic cu cele exprimate în limbajul artelor plastice pe aceeași temă.
<p>2.2. Exersarea și valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de recunoaștere și utilizare a elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, forma, pata de culoare, culori primare, culori secundare, culori calde, culori reci, nonculori); <p>Punctul</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de executare a unor șiruri de puncte orizontale, verticale, oblice cu repetare/ alternare de mărime sau culoare; -Activități de realizare a unor șiruri de puncte în direcții diferite pe temă dată; -Activități de obținere a punctelor prin procedee diverse: pulverizarea, stropirea pe suport uscat și pe suport umed, colajul-puncte obținute cu perforatorul sau prin ruperea spontană a hârtiei în bucăți mici, cu șablonul, amprentarea cu dopul de plută, vârful pensulei, guma de la creion etc.- „Spice de grâu”, „Buburuze”, „Aripi de fluturi”, „Ciuperci” etc.; -Exerciții de acoperire a suprafeței hârtiei cu grupări de puncte umărind diferite semnificații: „Picături de ploaie pe geam”, „Luminile orașului”, „Cer înstelat”, „Păsări pe cer”, „Pomi înfloriți” etc.; -Exerciții de ornare cu ajutorul punctului;

Clasa a VII-a**Linia**

- Exerciții de executare a unor linii de grosimi, forme și culori diferite;
- Activități de trasare de linii în diferite sensuri, pe diferite teme sau executând tipul preferat de linie și completând spațiile create cu culoare;
- Exerciții de utilizare a diferitelor tipuri de linii în compoziții/ aplicații plastice, urmărind semnificații ale acestora: „Pom desfrunzit”, „Străzile orașului”, „Valurile mării” etc.;
- Exerciții de realizare a diferitelor tipuri de linii, după comandă verbală;
- Exerciții de realizare a liniilor decorative pentru a uni, separa sau susține două elemente decorative;
- Exerciții de ornare cu ajutorul liniilor;
- Exerciții de grupare a unui număr de elemente identice sau diferite, simetric sau asimetric, în jurul unui punct, a unei pete de culoare, a unei linii pe o suprafață limitată;

Forma

- Exerciții de executare a unor forme plastice spontane sau elaborate prin diferite tehnici;
- Exerciții de obținere a unor forme prin dirijarea scurgerii aderente a unor puncte de culoare fluidizată, schimbând poziția planșei pentru a favoriza deplasarea culorilor în sensurile dorite sau prin scurgerea liberă a unor puncte de culoare;
- Exerciții de compunere a unor forme obținute prin diferite tehnici pe foaia de hârtie uscată sau umedă;
- Exerciții de realizare a unor forme obținute prin estomparea cu hârtie mototolită a unei suprafețe acoperită cu un fond de culoare;
- Exerciții de alternanță a formelor cu alte elemente de limbaj plastic (punct, linie) în compoziții/ aplicații decorative;

Pata de culoare

- Exerciții de obținere a unor pete prin folosirea unor amestecuri de culori și nonculori obținute prin stropire, presare, fuzionare;
- Activități de obținere a unor pete de culoare realizate pe suprafața uscată sau pe suprafața umedă;
- Exerciții de realizare a unor pete de culoare pe diferite suporturi (sticlă, pânză, metal, lemn, placaj, perete etc.);

Culori

- Exerciții de recunoaștere a grupurilor de culori (primare, secundare, calde, reci și a nonculorilor);
- Încărcarea cu culoare a unor spații mari;
- Exerciții pentru identificarea culorilor primare (roșu, galben, albastru);
- Exerciții pentru identificarea culorilor secundare: oranj (portocaliu), violet și verde;
- Exerciții de obținere a unor amestecuri din două culori primare;
- Exerciții de indentificare a culorilor calde (roșu, portocaliu, galben);
- Exerciții de recunoaștere a culorilor reci (albastru, verde, mov);
- Exerciții de utilizare, cu ajutor, a **culorilor calde și reci** în diverse compoziții: „Marea”, „Ploaia”, „Peisaj de iarnă”, „Razele soarelui”, „Floarea-soarelui” etc.;
- Exerciții de recunoaștere a nonculorilor: alb, negru;
- Exerciții de utilizare a nonculorilor în diverse compoziții plastice;
- Încărcarea cu nonculori a unor spații mari, medii, mici;
- Exerciții- joc obținere a unor amestecuri, între diferite raporturi, între diferite culori cerute de profesor, la liberă alegere.

3. Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**Clasa a VII-a****3.1. Realizarea unor aplicații/ compoziții/ construcții, utilizând tehnici variate**

- Activități practice de realizare a unor compoziții după model;
- Realizarea unor desene decorative pe teme diverse, colorarea cu rol terapeutic;
- Exerciții de obținere a unor compoziții prin tehnica picturii pe diferite suporturi: **pictura pe tăvițe de carton, pe sticlă, pe lemn, pe piatră;**

Clasa a VII-a
<ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de realizare a unor compoziții plastice prin tehnica origami combinată și cu alte tehnici: monotipie, colaj, dactilo-pictură, ștampilare etc.; -Exerciții de realizare a unor lucrări cu elemente din natură, hârtie, forme geometrice prin tehnica colajului, a formelor rupte, a formelor din materiale textile; -Exerciții de obținere a unor compoziții prin tehnica imprimării cu țesături răsrite; -Exerciții de realizare a unor lucrări folosind forme obținute spontan cu ața sau sfoară; -Realizarea unor compoziții prin tehnica fuzionării culorilor; -Realizarea unei colecții de fotografii cu o temă dată („O zi din viața mea”, „La școală”, „Orarul ” etc.); -Implicarea în proiecte la nivel de clasă pentru realizarea de albume de pictură sau fotografie; -Fotografierea, filmarea unor aspecte/momente din cadrul evenimentelor desfășurate și realizarea unor albume, expoziții foto (“Eu cânt”, “Andrei spune o poezie”, “Elena primește o diplomă”); -Realizarea unor colaje din fotografiile realizate, colaje cu fotografii și alte elemente de limbaj plastic, sau prin diferite tehnici.
<p>3.2. Descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de descriere, cu ajutor a lucrărilor personale și ale colegilor (culoare, formă, emoții provocate); -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de comparare a compoziției personale cu modelul sau cu ale colegilor; -Decorarea sălii de clasă cu obiectele realizate prin efort propriu; -Participare la concursuri de desen, expoziții, vizionarea unor albume de artă.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: creioane, creioane colorate, truse de desen, rigle, șabloane, carioci, hârtie, caiete de desen, cretă, tablă, marker, PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin folosirea de instrumente variate – cu rol de semnificant, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite – cu rol de semnificant, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Colorare, desenare după model, aplicații media pentru desenat</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Desene după model, desen decorativ, desen liber, desen lacunar, decorații</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: planșe didactice, pensule, acuarele, paletă, tuburi de culori, guașe, tempera, șabloane, bloc de desen, hârtie, hârtie colorată, diferite tipuri de țesături, PC, tabletă și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte în direcții diferite (orizontale, verticale, oblice) repetate ca mărime sau culoare, la liberă alegere sau cu temă dată, obținute prin diverse procedee sau tehnici specifice picturii</p>

Domenii de conținut	Clasa a VII-a
	<p>Linia: linii de grosimi, mărimi sau culori diferite, în diferite sensuri-verticale, orizontale, oblice, circulare, curbe (linia de contur, linia decorativă)</p> <p>Forma: forme plane spontane obținute prin tehnici specifice picturii</p> <p>Pata de culoare: pete de culoare (culori primare, culori secundare, culori calde, culori reci, nonculori, amestecuri cromatice și acromatice) pe diferite suporturi, folosind tehnici și instrumente variate</p> <p>Tehnici de lucru Amprentare, ștampilare, pensulatie, tehnica șabloanelor, tehnica culorilor uscate, monocromia, monotipia, tehnica hârtiei mototolite, forme prin presarea diferitelor tipuri de țesături, tehnica colajului, tehnica formelor rupte, tehnica origami</p> <p>Sugestii de produse ale activității Compoziții pe o temă dată, după model, compoziții liber alese</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, lut, nisip kinetic, planșeta de lucru, modele de lucru plastifiate și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic Forma spațială</p> <p>Tehnici de lucru Modelare liberă, decorare</p> <p>Sugestii de produse ale activității Figurine simple, obiecte decorative</p>
Foto- video	<p>Materiale și instrumente: aparate de înregistrare (telefon, aparate foto) PC, tableta, hârtie, carton, capsator, perforator, albume foto, CD.</p> <p>Sugestii de produse ale activității Realizarea unor fotografii, mini-albume și filme scurte neprelucrate tehnic Vizionarea și discutarea filmulețelor realizate</p>

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv- motrice în vederea exprimării artistice

Clasa a VIII-a
<p>1.1. Exersarea gesturilor manuale fundamentale</p> <p>Gestul rectiliniu</p> <ul style="list-style-type: none"> - mișcări de translație (dus-întors) de tip orizontal, de la dreapta la stânga și invers, precum și de tip vertical de sus în jos și de jos în sus; - exerciții combinate, în mod alternativ, din gesturi orizontale și verticale, executate cu mâna, apoi cu mâna ținând pensula sau creionul; - exerciții de colorare a unor suprafețe; <p>Gestul rotativ</p> <ul style="list-style-type: none"> - mișcări de rotație de la dreapta la stânga și invers, dinspre înăuntru în afară și invers; - exerciții de desenare imaginară a unor forme rotunde, exerciții cu mâna în aer, cu gesturi largi, mânuind pensula uscată pe suprafața băncii; <p>Gestul polimorf</p> <ul style="list-style-type: none"> - mișcări variate, complexe, în mai multe direcții; - exerciții de închidere și deschidere a degetelor, frecarea palmelor înainte și înapoi, rotirea mâinilor, imitarea spalatului acestora; - Exerciții de imitație a gesturilor făcute de profesor, de colegi, jocuri de mimă.
<p>1.2. Utilizarea corectă a instrumentelor și a materialelor de lucru</p> <ul style="list-style-type: none"> - Selectarea și utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor de lucru: creion, pensulă, acuarele, guașe, tempera, foarfece, perforator, hârtie colorată, plastilină, aparat foto, cameră etc., în funcție de compoziția realizată; - Asocierea unor tehnici adecvate materialelor selectate (tehnici ale culorilor de apă, tehnici mixte, tehnici ale colajului etc.); - Exersarea utilizării instrumentelor și materialelor specifice unor tehnici de lucru; - Realizarea unor lucrări libere sau pe o temă dată, utilizând materiale și instrumente diverse.

2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

Clasa a VIII-a
<p>2.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte diverse</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de sesizare a unui mesaj dintr-un desen, imagine, pictură, fotografie; - Explorarea mediului artistic pentru a identifica forme, culori, materiale, tehnici (discutarea mesajului și a impresiilor după răsfoirea unor albume de artă, analiza unor albume foto); - Observarea diferențelor dintre formele plane și cele spațiale (aceeași temă în pictură cu cea din modelaj).
<p>2.2. Exersarea și valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exerciții de recunoaștere, utilizare și denumire a elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, forma, pata de culoare, culori primare, culori secundare, culori calde, culori reci, nonculori, nuanțe, tonuri); <p>Punctul</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unor compoziții tematice cu ajutorul punctelor de diferite mărimi, culori; - Denumirea elementului de limbaj plastic folosit, identificarea unor caracteristici ale acestuia, folosirea punctului în compoziții plastice și decorative; - Activități de obținere a punctelor prin procedee diverse: pulverizarea, stropirea pe suport uscat și pe suport umed, colajul - puncte obținute cu perforatorul sau prin ruperea spontană a hârtiei în bucăți mici, cu șablonul, amprentarea cu dopul de plută, vârful pensulei, guma de la creion etc.; <p>Linia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unor compoziții tematice cu ajutorul liniilor de diferite mărimi, culori, forme, direcții;

Clasa a VIII-a

- Denumirea elementului de limbaj plastic folosit, identificarea unor caracteristici ale acestuia, folosirea liniei în compoziții plastice (ca semnificativ) și decorative (ca motiv decorativ);

Forma

- Exerciții de realizare a unor forme prin presarea unor pete, puncte, de culoare fluidizată;
- Exerciții de obținere a unor forme prin suflarea liberă sau printr-un tub, în diferite sensuri, a unor puncte, pete de culoare fluidizată, prin dirijarea scurgerii aderente a unor puncte de culoare fluidizată sau prin scurgerea liberă a unor puncte de culoare;
- Exerciții de compunere a unor forme obținute prin stropirea forțată cu pensula sau alt instrument pe foaia de hârtie uscată sau umedă, prin estomparea cu hârtie mototolită a unei suprafețe acoperită cu un fond de culoare;
- Exerciții de obținere a unor forme plastice elaborate prin observare directă, după model sau din imaginație;
- Denumirea elementului de limbaj plastic folosit, identificarea unor caracteristici ale acestuia, folosirea formei în compoziții plastice și decorative;

Pata de culoare

- Exerciții de realizare a unor pete spontane de culoare (prin stropire, presare, fuzionare), prin imprimarea culorii cu ajutorul unei ștampile, hârtie mototolită;
- Exerciții de obținere a unor pete dirijate de culoare (cu ajutorul pensulei, sau cu orice instrument de lucru);
- Exerciții de obținere a unor pete de culoare pe suport uscat, pe suport umed sau create prin tehnică mixtă;

Culori

- Exerciții de recunoaștere a grupelor de culori și nonculorilor;
- Exerciții de executare pe baza de imitație a unor nuanțe și tonuri ale culorilor;
- Exerciții de obținere, cu ajutor, a unor compoziții prin folosirea **nuanțelor și tonurilor**;
- Exerciții pentru obținerea unei culori dominante prin folosirea unei culori în cantitate mai mare;
- Exerciții de obținere a amestecurilor dintre culorile vecine din steaua culorilor;
- Exerciții-joc de obținere a unor amestecuri, în diferite raporturi, între diferite culori cerute de profesor, la liberă alegere;
- Exerciții de recunoaștere a nonculorilor: alb, negru, gri neutru;
- Exerciții de obținere a griurilor neutre prin amestecul nonculorilor (alb și negru);
- Exerciții de obținere a tonurilor prin amestecul culorilor primare și binare cu nonculorile;
- Exerciții de realizare a unor monocromii;
- Exerciții de compoziție simplă prin puncte, linii, forme, pete de culoare.

3. Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**Clasa a VIII-a****3.1. Realizarea unor aplicații/ compoziții/ construcții, utilizând tehnici diferite**

- Realizarea unor desene îmbinând diferite elemente de limbaj plastic;
- Exerciții de obținere a unor compoziții utilizând tehnica temperei și guașei;
- Realizarea unor compoziții, individual/în perechi/în grup, folosind culori la alegere și tehnici învățate;
- Exerciții de realizare a unor fotografii, fimulețe scurte pe diferite teme: ex. „Florile toamnei”, „Ninge!”, „Copacul înflorit” etc.;
- Organizarea unor mini-expoziții la nivel de clasă, confecționarea unor albume cu fotografiile și lucrările realizate;
- Realizarea unor compoziții cu ajutorul fotografiilor, imaginilor decupate prin tehnica colajului, sau completând jumătăți de fotografii (potrete, peisaje) prin tehnica desenului;
- Discuții pe baza fotografiilor, a filmulețelor video;
- Manifestarea liberă a ideilor și trăirilor personale, prin exprimare simplă specifică artelor;
- Exerciții de utilizare a unor elemente de limbaj plastic în ornamente/motive populare desenate pe vase/linguri;

Clasa a VIII-a
<ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de realizare a unor construcții din plastilină; -Modelarea unui obiect (farfurie, strachină, cană etc.) din plastilina, pastă de modelaj, lut, etc. -Decorarea vaselor modelate cu puncte și linii utilizând tehnici simple cu diferite instrumente (furculița de plastic, scobitori etc.); -Participarea la ateliere de lucru comune părinți-copii, în care se confecționează obiecte utile și estetice pentru diferite sărbători.
<p>3.2. Descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de descriere a lucrărilor personale și ale colegilor (culoare, formă, emoții provocate); -Exerciții de comunicare a conținutului lucrării; -Exerciții de comparare a compoziției personale cu modelul sau cu ale colegilor; -Decorarea sălii de clasă cu obiectele realizate prin efort propriu; -Participare la concursuri de desen, expoziții, vizitarea unor muzee de artă, vizionarea unor albume de artă.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: creioane, creioane colorate, truse de desen, rigle, șabloane, carioci, hârtie, caiete de desen, cretă, tablă, marker, PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin folosirea de instrumente variate - cu rol de semnificant, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite - cu rol de semnificant, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane elaborate</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Colorare, desenare după model, desene îmbinând diferite elemente de limbaj plastic aplicații media pentru desenat</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Desene după model, desen decorativ, desen liber</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: planșe didactice, pensule, acuarele, paletă, tuburi de culori, guașe, tempera, burete, foarfece, perforator, lipci, hârtie, hârtie colorată, carton, PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin diverse procedee sau tehnici specifice picturii - cu rol de semnificant, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite - cu rol de semnificant, cu rol de construcție sau cu rol decorative</p> <p>Forma: forme plane spontane, forme plane elaborate, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p> <p>Pata de culoare: pete de culoare (culori primare, secundare, culori calde și reci, nonculori, nuanțe și tonuri) pe diferite suporturi, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p>

Domenii de conținut	Clasa a VIII-a
	<p>Tehnici de lucru Tehnica temperei, a guașei, tehnici și procedee diverse, tehnici mixte Sugestii de produse ale activității Compoziții pe o temă dată, după model, compoziții liber alese</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, lut, planșetă de lucru, modele de lucru și alte instrumente disponibile Elemente de limbaj plastic Punctul Linia Forma Pata de culoare Tehnici de lucru Modelare liberă, decorare Sugestii de produse ale activității Construcții din plastilină, obiecte decorative</p>
Foto-video	<p>Materiale și instrumente: aparate de înregistrare (telefon, aparate foto) PC, tableta, imprimantă, hârtie, carton, capsator, perforator, albume foto, C.D. Elemente de limbaj: Forma Culoarea Sugestii de produse ale activității Realizarea unor fotografii, albume, și filme scurte</p>

CLASA a IX-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv-motrice în vederea exprimării artistice

Clasa IX-a
<p>1.1. Operarea cu noțiuni legate de orientarea și organizarea spațială</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de operare cu structurile perceptiv-motrice de culoare, formă și mărime; -Exerciții de operare cu noțiunile despre poziții spațiale simple a unor obiecte reale și/sau reprezentate imagistic (pe, sub, în, sus, jos, în fața, în spatele etc.); -Exerciții de exersare a vocabularului despre pozițiile spațiale: „Unde ai pus mingea?”, „Cine este în fața Elenei?” etc. -Exerciții de discriminare vizuală a poziției și orientării obiectelor, unele față de altele: jocul - „Toporama”; -Exerciții de identificare, denumire a momentelor zilei, zilele săptămânii, lunile anului, anotimpuri, succesiunea acestora; -Activități de organizare a spațiului plastic după comandă verbală: ”Desenează o casă în mijlocul foii, sus, desenează norii în partea stângă, desenează soarele” etc.
<p>1.2. Utilizarea corectă a instrumentelor și a materialelor de lucru</p> <ul style="list-style-type: none"> -Selectarea și utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor de lucru: creion, pensulă, acuarele, guașe, tempera, foarfece, hârtie colorată, plastilină, aparat foto, cameră, PC, tabletă etc. în funcție de compoziția realizată; -Asocierea unor tehnici cu materialele selectate (tehnici mixte, tehnica colajului etc.); -Utilizarea instrumentelor și materialelor specifice unor tehnici de lucru; -Realizarea unor lucrări artistice libere sau pe o temă dată, utilizând materiale și instrumente diverse.

2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

Clasa a IX-a
<p>2.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte diverse</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții-joc de observare a elementelor de limbaj plastic din natură și din compoziții plastice; -Explorarea mediului artistic pentru a identifica forme, culori, materiale, tehnici și procedee (discutarea mesajului și a impresiilor după răsfoirea unor albume de artă, analiza unor albume foto).
<p>2.2. Exersarea și valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> -Exerciții de recunoaștere, utilizare și denumire a elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, forma, pata de culoare, culori primare, culori secundare, culori calde, culori reci, nonculori, amestecuri cromatice); -Armonizarea elementelor de limbaj plastic independente sau asociate, în cadrul diferitelor tipuri de compoziție; <p>Punctul</p> <ul style="list-style-type: none"> -Obținerea punctelor de diferite forme, mărimi și culori prin diferite tehnici/procedee învățate; -Realizarea, sub îndrumarea profesorului a unor compoziții figurative și non figurative în care punctul să aibă rol de construcție, de semnificant sau decorativ; -Denumirea elementului de limbaj plastic folosit, identificarea unor caracteristici ale acestuia, folosirea punctului în compoziții plastice și decorative; <p>Linia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Executarea unor linii de grosimi, forme și culori diferite, trasare în diferite sensuri; - Realizarea diferitelor tipuri de linii, după comandă verbală; - Realizarea liniilor decorative pentru a uni, separa sau susține două elemente decorative; - Exerciții de ornare cu ajutorul liniilor;

Clasa a IX-a

- Grupare a unui număr de elemente identice sau diferite, simetric sau asimetric, în jurul unui punct, a unei pete de culoare, a unei linii pe o suprafață limitată;
- Denumirea elementului de limbaj plastic folosit, identificarea unor caracteristici ale acestuia, folosirea liniei în compoziții plastice (ca semnificant) și decorative (ca motiv decorativ);

Forma

- Exerciții de obținere a unor forme prin diferite tehnici și procedee, folosind materiale și instrumente diverse;
- Exerciții de obținere a unor forme plastice elaborate prin observare directă, după model sau din imaginație;
- Denumirea elementului de limbaj plastic folosit, identificarea unor caracteristici ale acestuia, folosirea formei în compoziții plastice și decorative;

Pata de culoare

- Exerciții de obținere a unor pete de culoare pe o suprafață uscată sau umedă, folosind tehnici precum: fuzionarea culorii, stropire, tușare scurtă, monotipie, ștampilare, amprentare etc.;
- Exerciții de alternare a petelor cromatice calde cu pete cromatice reci sau a culorilor cu nonculorile: „Mozaic”;

Culoarea

- Exerciții de identificare și de observare a unei dominante cromatice simple în imagini/compoziții plastice;
- Exerciții-joc de obținere a unor amestecuri, în diferite raporturi, între diferite culori cerute de profesor, la liberă alegere;
- Exerciții de obținere a unei dominante cromatice simple, urmărind efectul sugestiv al acesteia: „Zi însoțită”, „Zi ploioasă”;
- Exerciții de obținere a unor compoziții într-o dominantă cromatică intenționat aleasă;
- Realizarea unor compoziții decorative care să îmbine elemente de limbaj plastic.

3. Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**Clasa a IX-a****3.1. Realizarea unor aplicații/compoziții/construcții, utilizând tehnici diferite**

- Realizarea de produse utile și estetice, pentru viața de zi cu zi, pentru decorarea cărora se pot folosi diferite procedee:
 - stropirea cu pensula pe foaia umedă sau uscată, cu stiloul, cu periuța, cu pulverizatorul etc.;
 - tamponarea suprafeței colorate cu o bucată de hârtie mototolită, înmuiată în culoare sau cu o ștampilă realizată din fructe, legume, flori etc.
 - dirijarea culorii cu un jet de aer, prin suflarea liberă sau printr-un tub a unor pete de culoare fluidizată, în diferite sensuri;
 - imprimarea cu ajutorul unor materiale textile îmbibate cu culoare etc.
 - plierea hârtiei;
 - scurgerea culorii;
 - suprapunerea foliei de plastic;
 - decolorarea cu pic;
 - tehnica Batik (introducerea unei coli îndoite în culoare);
 - aplicarea culorii cu ajutorul degetelor;
- Realizarea unor compoziții, individual/în perechi/în grup, folosind culori la alegere și tehnici învățate;
- Obținerea expresivității prin tehnici neconvenționale (de exemplu, hârtie mototolită, gumă de șters, cartof etc.);
- Realizarea de produse (podoabe pom, obiecte de vestimentație, obiecte de decor etc) utilizând materiale reciclabile (hârtie, plastic, fire, doze de aluminiu etc.);
- Realizarea de compoziții plastice, obiecte și machete după diferite sugestii tematice,

Clasa a IX-a
<p>povești scurte, poezii, cântece;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea unor albume cu fotografii pe diferite teme: Anotimpuri, Activități/ Acțiuni etc, filmulețe scurte pe diferite teme: Emoții- surprinderea în situații diferite a unor emoții de bază: bucurie, tristețe, furie, frică; - Discuții pe baza fotografiilor, a filmulețelor video; - Exerciții de realizare a unor construcții din plastilină pe teme diferite.
<p>3.2. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza cu ajutor, a unor lucrări și explicarea modului de realizare, a materialelor folosite; - Aprecierea produsului finit; - Manifestarea, în limita posibilităților, a ideilor și trăirilor personale, prin exprimare simplă specifică artelor.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a IX-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: creioane, creioane colorate, truse de desen, rigle, șabloane, carioci, hârtie, caiete de desen, cretă, tablă, marker, PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin folosirea de instrumente variate - cu rol de semnificativ, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite - cu rol de semnificativ, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane elaborate</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Colorare, desenare după model, aplicații media pentru desenat</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Desene după model, desen decorativ, desen liber, desen lacunar</p>
Pictură	<p>Materiale și instrumente: planșe didactice, pensule, acuarele, paleta, tuburi de culori, paie, șabloane, bloc de desen, hartie, albume de artă PC, tableta și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin diverse procedee sau tehnici specifice picturii - cu rol de semnificativ, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite - cu rol de semnificativ, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane spontane, forme plane elaborate, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p> <p>Pata de culoare: pete de culoare (culori primare, secundare, culori calde și reci, nonculori, tonuri) pe diferite suporturi, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p>

Domenii de conținut	Clasa a IX-a
	<p>Tehnici de lucru Stropirea, tamponarea, dirijarea culorii cu un jet de aer, imprimarea, plierea hârtiei, scurgerea culorii, suprapunerea foliei de plastic, decolorarea cu pic, tehnica Batik (introducerea unei coli îndoite în culoare), aplicarea culorii cu ajutorul degetelor, tehnici mixte</p> <p>Sugestii de produse ale activității Compoziții pe o temă dată, după model, compoziții decorative, compoziții liber alese, compoziții figurative și nonfigurative</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, lut, planșetă de lucru, modele de lucru și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic: Punctul Linia Forma Pata de culoare</p> <p>Tehnici de lucru: modelare liberă, decorare</p> <p>Sugestii de produse ale activității: Figurine, obiecte decorative</p>
Foto-video	<p>Materiale și instrumente: aparate de înregistrare (telefon, aparate, foto) P.C., tableta, albume foto, hârtie, carton, panouri, perforator, capsator, C.D.</p> <p>Elemente de limbaj: Forma Culoarea</p> <p>Sugestii de produse ale activității: Realizarea unor albume de fotografii și filme scurte Vizionarea unor filme, documentare despre viața și opera unor artiști fotografii, albume de artă</p>

CLASA a X-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Dezvoltarea structurilor și conduitelor perceptiv-motrice în vederea exprimării artistice

Clasa a X-a
<p>1.1. Operarea cu noțiuni legate de orientarea și organizarea spațială</p> <ul style="list-style-type: none"> -Operarea cu structurile perceptiv-motrice de culoare, formă și mărime; -Operarea cu noțiunile despre poziții spațiale simple a unor obiecte reale și reprezentate imagistic (pe, sub, în, sus, jos, în față, în spate etc.); -Recunoașterea și denumirea momentelor zilei, zilele săptămânii, lunile anului, anotimpuri, succesiunea acestora; -Activități de organizare a spațiului plastic după comandă verbală: „Desenează o casă în mijlocul foii”, „Sus, desenează norii”, „În partea stângă, desenează soarele” etc.; -Disponerea sub îndrumarea profesorului a elementelor în spațiul plastic; -Compunerea unui spațiu plastic folosind elementele de limbaj și amestecurile studiate.
<p>1.2. Utilizarea corectă a instrumentelor și a materialelor de lucru</p> <ul style="list-style-type: none"> -Selectarea și utilizarea corectă a instrumentelor și materialelor de lucru: albume foto, albume de artă, creion, pensulă, acuarele, guașe, tempera, foarfece, hârtie colorată, plastilină, lut, aparat foto, fotografii, cameră, PC, tabletă etc. în funcție de compoziția realizată; - Analiza cu ajutorul a unor lucrări și identificarea materialelor și instrumentelor folosite; - Asocierea unor tehnici cu materialele selectate (tehnica culorilor de apă, tehnici mixte, tehnica colajului etc.); - Realizarea unor lucrări artistice libere sau pe o temă dată, utilizând materiale și instrumente diverse.

2. Exprimarea de mesaje artistice folosind un limbaj vizual într-o diversitate de contexte familiare

Clasa a X-a
<p>2.1. Recunoașterea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte diverse</p> <ul style="list-style-type: none"> -Stabilirea asemănărilor și deosebirilor dintre exprimarea în limbaj fotografic și limbajul artelor plastice pe aceeași temă; -Participarea la discuții despre comunicarea prin imagine în pictură, desen, modelaj, arte decorative textile, vestimentație sau bijuterii, și fotografie legate de mesajul transmis; -Vizionarea unor PPT-uri/documentare despre operele unor artiști importanți (pictori, sculptori, fotografi); -Identificarea unor mesaje comunicate prin imagini în contexte diverse.
<p>2.2. Exersarea și valorificarea elementelor de limbaj plastic în compoziții tematice</p> <ul style="list-style-type: none"> -Recunoașterea și utilizarea elementelor de limbaj plastic (punctul, linia, forma, pata de culoare, culori primare, culori secundare, culori calde, culori reci, nonculori, amestecuri cromatice); -Armonizarea elementelor de limbaj plastic independente sau asociate, în cadrul diferitelor tipuri de compoziție; <p>Punctul</p> <ul style="list-style-type: none"> -Obținerea punctelor de diferite forme, mărimi și culori prin tehnici/procedee învățate; -Realizarea unor compoziții figurative și non figurative în care punctul să aibă rol de semnificant sau rol decorativ; <p>Linia</p> <ul style="list-style-type: none"> -Utilizarea liniei în compoziții plastic (ca semnificant) și decorative (ca motiv decorativ); -Folosirea diferitelor tipuri de linii în asociere cu alte elemente de limbaj plastic (puncte, forme) în vederea obținerii unor motive pentru decorarea unor suprafețe sau obiecte; -Exerciții de sugerare a ritmului liniar prin întreruperea diferitelor grupări liniare și juxtapunere cu alte elemente de limbaj plastic ;

Clasa a X-a

-Analiza unor planșe și identificarea tipurilor de linii trasate: dreptunghi-linii verticale și orizontale, triunghi-linii oblice și orizontale;

Forma

- Obținerea unor forme plastice spontane, prin tehnici specifice picturii (create prin scurgere, stropire, pulverizare, fuzionare, monotipie, ștampilare, amprentare);
- Obținerea unor forme plastice elaborate (pomi, flori, fluturi, păsări etc) prin observare directă, după model sau din imaginație;
- Identificare și de realizare a formelor/ figurilor geometrice simple;
- Obținerea unor forme spațiale simple prin modelaj;
- Realizarea unor forme spațiale simple prin tehnica origami;
- Realizarea unor forme spontane cu o gamă bogată de culori, organizând o compoziție simplă, fără ajutorul profesorului;
- Utilizarea formelor în compoziții plastice și decorative;

Pata de culoare

- Activități de realizare a unor pete spontane de culoare prin diferite procedee și tehnici;
- Exerciții de obținere a unor pete dirijate de culoare cu ajutorul unor instrumente și materiale diverse;
- Exerciții de obținere a unor pete de culoare pe suport uscat, pe suport umed sau create prin tehnici mixte;

Culori

- Realizarea unor amestecuri în diferite proporții pentru obținerea de tonuri închise și/sau deschise;
- Obținerea unor amestecuri dintre două culori, în cantități diferite, pentru obținerea unor nuanțe;
- Realizarea unor amestecuri între alb și negru pentru obținerea griurilor neutre;
- Organizarea, sub îndrumare, a spațiului plastic folosind expresivitatea culorilor prin obținerea amestecurilor;
- Identificarea și observarea unor dominante cromatice (dominantă de o singură culoare, dominantă caldă, dominantă rece) în imagini/compoziții plastice;
- Obținere a unei dominante cromatice simple sau a unei dominante caldă/rece, urmărind efectul sugestiv al acesteia: „Zi însorită”, „Zi ploioasă”.

3.Realizarea de compoziții plastice folosind materiale și tehnici de lucru diverse**Clasa a X-a****3.1. Realizarea unor aplicații/compoziții/construcții, utilizând tehnici diferite**

- Realizarea unor desene îmbinând diferite elemente de limbaj plastic și tehnici;
- Obținerea unor picturi tematice legate de peisaj (marin, citadin), portret (Eu) și natură statică (flori, fructe, vase);
- Realizarea, sub îndrumarea profesorului, a unor compoziții utilizând diferite tehnici, specifice unor curente artistice în pictură sau a unor artiști consacrați (Pablo Picasso, Wassily Kandinsky etc.);
- Realizarea cu ajutor, a unor compoziții, construcții din plastilină după fotografii: "Peștele", "Eu", "Copacul", "Laleaua", "Vaza" etc.;
- Realizarea unor compoziții și construcții simple utilizând tehnica origami;
- Extinderea ariei de valorificare a tehnicilor specifice în scopul amplificării potențialului creativ: colajul din texturi diferite; pictura pe suport ceramic; pictura pe sticlă; pictura pe suport textil, pictura pe lemn etc.;
- Diversificarea, în compoziții bidimensionale, a tehnicilor de lucru pe diferite suprafețe (de exemplu, hârtie, țesături, ceramică etc);
- Generarea de forme expresive prin diverse tehnici (mozaic, stilizare etc) și cu diferite materiale, în cadrul unor activități individuale și de grup;
- Activități de decorare/personalizare de tricouri și sacoșe confecționate din material textil prin pictare;

Clasa a X-a
<ul style="list-style-type: none"> -Realizare a unor construcții din plastilină; -Pictură pe vase de lut, modelate din plastilină; -Valorificare a elementelor de limbaj plastic în ornamente/motive populare desenate pe vase/linguri, diverse compoziții/construcții; -Realizarea unor fotografii în diferite momente ale zilei, povestirea în imagini; -Stimulare a creativității prin realizare a unor fotografii, filmulețe pe diferite teme, la liberă alegere; -Organizarea unor expoziții cu fotografiile realizate: „Expoziția/albumul clasei”, „Școala mea”, „Eu și colegii mei” , „Cum am evoluat” (fotografii cu elevii în clasa a V- a și în clasa a X- a) etc.; -Analiza cu sprijin a unor desene, imagini, fotografii și numirea culorilor, formelor, elementelor de limbaj plastic care alcătuiesc compoziția, găsirea de asemănări și deosebiri; -Participarea la ateliere de lucru comune părinți-copii, cu elevi din alte școli, în care se confecționează obiecte utile, estetice pentru diferite ocazii și sărbători.
<p>3.2. Analizarea, descrierea și aprecierea produsului finit</p> <ul style="list-style-type: none"> -Descrierea produsului activității personale și a colegilor (colorit, materiale și instrumente utilizate, tehnici, emoțiile provocate); -Comunicarea conținutului lucrării (descrierea cu cuvinte proprii, a produsului finit); -Compararea produsului personal cu modelul său cu altele similare; -Aprecieri a produsului activității colegilor; -Exprimarea ideilor și trăirilor personale, prin limbaj propriu sau specific artelor; -Decorarea sălii de clasă, a școlii cu obiectele realizate prin efort propriu; -Participare la concursuri de desen, expoziții, vizitarea unor muzee de artă, vizionarea unor albume de artă.

Conținuturi

Domenii de conținut	Clasa a X-a
Desen	<p>Materiale și instrumente: creioane, creioane colorate, truse de desen, rigle, șabloane, carioci, hârtie, caiete de desen, cretă, tablă, marker, PC, tabletă și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin folosirea de instrumente variate – cu rol de semnificant, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite – cu rol de semnificant, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane elaborate</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Colorare, desenare după model, desene îmbinând diferite elemente de limbaj plastic aplicații media pentru desenat</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Desen după model, desen decorativ, desen liber</p>

Domenii de conținut	Clasa a X-a
Pictură	<p>Materiale și instrumente: planșe didactice, albume foto, albume de artă, creion, pensulă, acuarele, guașe, tempera, foarfece, perforatoare, hârtie colorată, hârtie, carton, sticlă, pânză, metal, lemn, tricouri, sacoșe de pânză, fotografii, camera, PC, tabletă și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Punctul: șiruri de puncte (orizontale, verticale, oblice) repetate sau alternate ca mărime sau culoare, obținute prin diverse procedee sau tehnici specifice picturii – cu rol de semnificant, cu rol constructiv sau cu rol decorativ</p> <p>Linia: linii în diferite sensuri (verticale, orizontale, oblice, frânte, circulare, curbe, șerpuite, în duct continuu), de mărimi, grosimi sau culori diferite - cu rol de semnificant, cu rol de construcție sau cu rol decorativ</p> <p>Forma: forme plane spontane, forme plane elaborate, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p> <p>Pata de culoare: pete de culoare (culori primare, binare, culori calde și reci, nonculori, amestecuri cromatice) pe diferite suporturi, obținute prin diverse tehnici specifice picturii</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Pensulație, colajul din texturi diferite, pictura pe suport ceramic, pictura pe sticlă, pictura pe suport textil, pictura pe lemn, tehnica mozaicului, tehnica colajului, tehnica origami, stilizarea, decorarea, tehnici și procedee diverse, mixte</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Compoziții tematice legate de peisaj, portret și natură statică, compoziții utilizând diferite tehnici, specifice unor curente artistice în pictură, compoziții după model, compoziții liber alese</p>
Modelaj	<p>Materiale și instrumente: plastilină, lut, planșetă de lucru, modele de lucru și alte instrumente disponibile</p> <p>Elemente de limbaj plastic</p> <p>Forma plană și spațială</p> <p>Tehnici de lucru</p> <p>Modelare liberă, origami, construcții din plastilină după fotografii</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Figurine, obiecte decorative</p>
Foto- video	<p>Materiale și instrumente: albume foto, aparat foto, fotografii, camera, PC, tabletă etc.</p> <p>Elemente de limbaj:</p> <p>Forma</p> <p>Culoarea</p> <p>Sugestii de produse ale activității</p> <p>Realizarea unor albume de fotografii și filme scurte</p> <p>Vizionarea unor filme, documentare despre viața și opera unor artiști, fotografia ca limbaj</p>

Sugestii metodologice

Programa permite o abordare didactică flexibilă, oferind posibilitatea adaptării la particularitățile de vârstă și psiho-individuale ale elevilor, din perspective opțiunilor metodologice ale fiecărui profesor.

Ținând cont de specificul dezvoltării elevilor cu dizabilități mintale grave, severe, și/sau asociate, este foarte important accentul pus pe elementul ludic pe explorarea activă, directă și pe interacțiunile variate cu resursele materiale, cu ceilalți copii și cu adulții.

Procesul de predare-învățare se va baza pe corelarea competențelor formate anterior cu noile situații de învățare, pe curiozitate și interes față de nou.

Strategiile didactice recomandate pentru orele de educație plastică sunt cele activ-participative, în care elevul este elementul central. Disciplina are un accentuat caracter explorator și practic-aplicativ și presupune implicarea directă a elevilor.

Elevii manipulează și explorează instrumente și materialele de lucru, își formează deprinderi, exersează abilități, realizează produsele activității într-un mediu prietenos de învățare, devin responsabili pentru modul în care se implică în efectuarea temelor, a activităților și jocurilor propuse.

Profesorul are un rol important de încurajare, de sensibilizare a copilului în fața frumosului, dovedind empatie și ajutând elevul să se autodescopere, să se armonizeze cu sine și să rezolve probleme de compoziție și de tehnologie artistică.

Este foarte important ca activitățile să fie organizate sub formă de joc, să fie distractive, cu teme interesante și să-i determine pe copii să se simtă bine.

Sarcinile de lucru pot fi realizate individual, în echipă/în pereche, prin muncă independentă sau facilitate de cadrul didactic.

Timpul necesar pregătirii și strângerii ustensilelor de lucru face parte din timpul învățării. Copiii observă și rețin sarcinile pe care le îndeplinește profesorul pentru buna desfășurare a orei.

Elevii sunt conduși în manifestarea lor artistică, pentru a-și forma deprinderi de a lucra îngrijit, de a prețui materialele folosite și de a da finalitate acțiunilor lor. Parcurgând întregul proces artistic, ei trăiesc sentimentul desfășurării cu sens a acestei activități în care bucuria, răbdarea și perseverența se învață și se împletesc armonios, conducând treptat nu numai la armonizarea trăirilor copilului, dar și la apropierea lui de o maturitate psihică și fizică necesare în școală: orientarea pe o suprafață plană, exersarea atenției, a creativității și libertății de exprimare.

În evaluare, se recomandă folosirea metodelor precum observarea sistematică, autoevaluarea, valorizarea pozitivă permanentă, portofoliul, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile elevilor și să stimuleze dezvoltarea unor valori și atitudini, în contexte firești adaptate particularităților de vârstă și dizabilitate a fiecărui copil.

De asemenea, este recomandată implicarea părinților în activități prin invitarea la clasă pentru a participa alături de elevi la orele de educație plastică, realizând activități în echipă.

În ceea ce privește contextele non-formale și informale de realizare a activităților de Educație plastică, sunt recomandate: vizitele la bibliotecă, muzee, expoziții, plimbări în natură. Atunci când este posibil, activitățile vor fi realizate într-un spațiu neconvențional (parc, curtea școlii).

Copiii vor fi încurajați să participe sub îndrumarea cadrului didactic la expoziții cu rezultatele activităților ("La expoziție", "A venit primăvara!") la organizarea unei expoziții/ a unui târg cu vânzare sau tombole cu produsele confecționate de ei, în scopul valorificării produselor realizate. Vor fi încurajate și parteneriatele cu alte clase din școală sau din alte școli, stimulându-se valorizarea pozitivă și afirmarea de sine a elevilor în plan social.

Educația plastică va contribui, în mod deosebit, la formarea și dezvoltarea spiritului de observație, a atenției, a reprezentărilor spațiale, a interesului și plăcerii de a picta, de a desena, de a colora, de a modela și de a aranja, după cerințele frumosului din jur.

Totodată va oferi elevilor veritabile limbaje de exprimare a sinelui, a trăirilor și impresiilor puternice provocate de realitatea înconjurătoare.

Stimularea curiozității copiilor și deschiderea drumurilor spre creație, se poate face încurajându-i să folosească procedee cât mai variate și stimulându-le creativitatea prin variante diferite: „Poți să faci și tu la fel?”, „Încearcă și modelul acesta”, „Poți îmbina și alte culori?”

Prin intermediul orelor de Educație plastică, munca cu elevii cu dizabilități intelectuale grave, severe și/sau asociate devine un mijloc important de comunicare și de dinamizare a vieții psihice a copiilor, a proceselor intelectuale, afective și motivaționale. Prin artă, copiii se exprimă creativ, iar produsul final este mai puțin important decât procesul terapeutic în sine.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cristea, M., (2007), *Pedagogia învățământului primar și preșcolar: Educația plastică și didactica educației*;
2. Drăghicescu, S., Drăghicescu, F., (2007), *Educație plastică – Ghid metodic clasele I-IV*, București: Editura Aramis;
3. Filoteanu, N., Marian, D.,(2005), *Desen artistic și Educație plastică*, Manual pentru clasa a V-a, Editura All Educational
4. Păunescu, C-tin, Popovici, D.V., (1997), *Terapie educațională complexă și integrată*, București: Editura Pro Humanitate;
5. *** *Curricular material: Visual Arts - Guidelines for Teachers of Students with Mild/ Moderate General Learning Disabilities (Primary Visual Arts: Guidelines for teachers of students with Mild .../ Visual Arts - Special Education Support Service)*;
6. *** *Curriculum for pupils with Profound and Multiple Learning Difficulties (Curriculum for pupils with Profound and Multiple Learning Difficulties)*.
7. *** *Curricular material: Visual Arts - Guidelines for Teachers of Students with Mild/ Moderate General Learning Disabilities (Primary Visual Arts: Guidelines for teachers of students with Mild ... / Visual Arts - Special Education Support Service)*
8. *** (2013), *Programa școlară pentru Arte Vizuale și Abilități Practice, Clasele pregătitoare-cls. a IV-a*;
9. *** (2008), *Programa școlară pentru Educație plastică, clasele I – a X-a, deficiențe mintale severe, profunde și/sau asociate*;
10. *** *Programele școlare pentru clasele I-IV, școli speciale*;
11. *** (2013), *Programa școlară pentru Arte Vizuale și Abilități Practice, Cls. Pregătitoare*.

Grupul de lucru:

Liana Mara MITRAN, coordonator Ministerul Educației

Vasilica VARGA, Inspectoratul Școlar Județean Brăila

Nume, prenume	Instituție de apartenență
Drăghici Monica Mariana	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Drăghici Alina Marinela	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Brăila
Dumitrașcu Enel	Liceul Teoretic "Nicolae Iorga" Brăila
Tudose Mariana	Liceul Pedagogic" D.P. Perpessicius" Brăila
Vargă Vasilica	Inspectoratul Școlar Județean/ Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brăila